

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.

Конте почт. шадн. 143.322.

Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 14-00
Піврічно 28-00
Річно 48-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і домі.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бельгії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ПРО ОДНУ ДЕКЛАРАЦІЮ.

Львів, 31. березня 1932.

Народний З'їзд, що відбувся в днях 25. і 26. березня ц. р. прийняв цілу низку резолюцій, а в тім і кілька компромісних, щоб за всяку ціну зберегти суцільність партії та забезпечити її внутрішню дисципліну. Дотична постанова Народного З'їзду виглядає так:

„Наміри польської влади вимагають від нас скріплення праці та усуцільнення партії в імя безперервної боротьби за права українського народу і пристосування такої політичної тактики, яка могла б найуспішніше тим намірам протиставитись. Тому Нар. З'їзд доручає Центральному Комітетові і УІР випрацювати тактику партії на майбутнє і то в порозумінні з Повітовими Нар. Комітетами та пропонувати її окремо для цієї справи оліганом Нар. З'їздові“.

Народний З'їзд це найвища, законодавча установа Українського Національно-Демократичного Об'єднання і його постанови мусять безпечно об'язувати всіх членів партії. Щоб до обставини особливо підкреслити Народний З'їзд прийняв таку резолюцію:

„УНДО не буде толерувати у себе таких членів, які у своїй практичній політиці протиставляються повинним засадам“.

Підкреслюємо, що всі присутні учасники З'їзду, приймаючи компромісні резолюції, тим самим твердо зазначили, що ставлять понад усе партійну єдність та не бажають собі ніяких таємних явищ у внутрішньому житті партії, які її ослаблювали б та підірвали взаємні її престіжі. Таке становище Нар. З'їзду, зазначене в резолюції, виплило передовсім з дискусії. Кожному учасникові З'їзду було ясно, що ослаблення партії знутри буде найкориснішим для всіх наших ворогів і противників.

Дня 26. березня, безпосередньо після закінчення З'їзду відбулося засідання Центрального Комітету партії. На цьому засіданні вразі на початку попросив слова ред. Д. Палів і висловив від групи членів ЦК таку заяву:

„Так у попередньому Центральному Комітеті як і на Народному З'їзді зарисувалися основні різниці в поглядах на тактику УНДО. Їх висловом були двоякі резолюції і дискусія на Нар. З'їзді. Ухвалення Нар. З'їздом компромісних резолюцій, запропонованих Редакційною Комісією Нар. З'їзду не причинилося до остаточного в'яснення ситуації. Воно тільки відтало справу, передаючи обов'язок випрацювання тактики Центральному Комітетові. Здаємо собі справу, що розходження в тактиці УНДО таким чином не зникли та що ми входимо до ЦК як незначна меншість, яка не матиме децидуючого впливу на утілювання тактики ЦК. Однак ми приймали вибір, щоб використувати членство ЦК для оборони нашого становища та пропагування його серед членів партії в краю“.

Ред. Палів заявив, що цю декларацію підписали д-р Ст. Витвицький (Дрогобич), пос. В. Коган (Сокаль), пос. С. Кузик (Рогатин), ред. Д. Палів (Львів), пос.ка М. Рудницька (Львів) і пос. Ю. Чукур (Коломия).

Про цю заяву ми знали, але, подаючи вістку про перше засідання нововибраного ЦК, ми її промовчали, бо були переконані, що наведена декларація призначена виключно для внутрішнього відома Центрального Комітету. Крім того ми писали про неї ще в тому, що Центральный Комітет не заявив ще до цієї заяви становища та рішав пригнитувати її та сказати своє слово про неї аж на черговому своєму засіданні. Тимчасом на сторінках „Нового Часу“ автори опублікували текст заяви, не чекаючи на становище Центрального Комітету до неї, а не вичувши ніяких інших, наприклад партійно-престіжних, мотивів, які могли б їм диктувати поведінку та деяку розвагу в таких справах.

Проголошення цієї декларації на сторінках „Нового Часу“ на користь партії не вишло. Бо український загальний уже тепер має повне право думати, що в партійному провіді замість цілісної і доцільної праці зачутися внутрішні спори. А

ці паралізуватимуть працю партії та ініціативу партійного провodu навіть у найактуальніших і нагалих справах практичної політики. Далі, весь партійний загаль має право думати, що коли ця група проголосила з місця на сторінках „Нового Часу“ свою засадничу заяву, призначену для ЦК, то й на будуче вона мабуть схоче прилюдно, в пресі публікувати відомості про події, які будуть відбуватися у ЦК. І мабуть схоче це робити на власну руку, без порозуміння з президією, як це було в описаному випадку.

Самозрозуміло, що з такого поступовання опозиції ні користі для партії ні користі для національної справи взагалі надіятись не можна. Колиж до описаного додамо, що на першому засіданні нового ЦК названа опозиція крім проголошення заяви не брала ніякої активної участі ні в виборі членів тісної президії ні в дискусії над цією справою, то з цього можна зробити висновок, що вона й на будуче схоче мабуть тільки обсервувати хід подій та праці в ЦК, не приймаючи в них активної участі, або обмежуючись до виголошування заяв між іншим і на те, щоб їх потім спійсно публікувати в „Новому Часі“ і таким чином спричиняти несприятливий для політичної праці в краю настрій. Якщо воно до того дійшло, то партія була б у своїй діяльності цілковито спаралізована. Чи такий стан у партії був би можливий? Чи тоді можна б говорити бо-дай теоретично про якунебудь дисципліну в ній? Думаємо, що ні. Думаємо, що ніяка шануюча себе партія не може собі дозволити на такий стан перманентного самоослаблення навіть у випадку, коли опозиція має на оці якнайкращі інтенції і коли — як це в даному випадку — кермується якнайдейнішими мотивами у своєму поступованні.

Тим ми не хочемо сказати, що в ЦК взагалі недопустима опозиція. Ні, вона не тільки допустима, але й необхідна, бо тільки там, де є річева опозиція, де є перекрещування думок, там може йти інтенсивна творча праця. Але ніяк не можемо собі уявити опозиції, яка бажала б у ЦК бути тільки обсерватором і не брати на себе ніякої

НІХТО НЕ ЗНАЄ,

що йому принесе будучність, тому повинен шадити на чорну годину, а свої ошадности складати

в Кооперативному Банку „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

відповідальності за політику, а рівночасно вести якунебудь акцію на терені партії поза очима і поза плечима ЦК. Це була б диверсія, це було розвалювання партії, це було безплатне жалюгідне видовище для всіх наших національних і партійних противників. Це накінець було б для них велика радість і користь. І тому ми внові обстоюємо становище „Нового Часу“, що перед Нар. З'їздом вимагав, щоб створити у партії „національний фронт, опертий на засадах ідеологічної і організаційної дисципліни“. (Гляди „Новий Час“ з дати 26. березня 1932. ч. 66. передова стаття п. н. „Перед З'їздами“).

Отже дисципліна у виконуваних постанов Нар. З'їзду понад усе! Якже діяти до тієї дисципліни? Тут знов цілковито погоджуємося з відповіддю на це питання, яку дав „Новий Час“ (ч. 5. з дати 6. січня 1932 р.) у передовій статті п. н. „Політичні пачкари“. Ця відповідь така:

„Якщо якась група людей в політичній партії приходить до висновку, що в рамках обов'язкової програми і тактики — не можуть вміститися її потягнення, тоді вона створює політичну ситуацію і вибирає одно з двох: старається перевести зміну програми і тактики, або виступає з партії без того аусіла. Якщо ж вадється перевести свої зміни, то тоді, очевидно, виняється зовсім нова політична ситуація (імен-но ситуація, а не баготи!) і консеквенції мусять тоді витягнуті ті, для яких у новій ситуації немає місця. Але, якщо їй не вадється провести своїх змін, тоді ця група мусить теж витягати консеквенції usque ad finem“.

Висловивши осьтак свої міркування на маргінесі наведеної декларації, здемо на те, яке становище в порушенні справі займає Центральный Комітет УНДО, бо тільки воно може бути мірдайнє й остаточне для партії.

Сліпа вулиця

чи шлях до консолідації Європи?

Довкола справи „наддунайського блоку“.

Спроба франц. прем'єра Тардіє погодити ворожі тенденції господарської політики у краях середньої Європи та звести їх у штудерний спосіб до спільного знаменника у виді відомої його концепції наддунайського блоку, вибилась на чолі зободневної політики Європи. Як теоретики, так і практики, активні та неактивні політики, купці, промисловці і т. і. — всі напередки забирають голос, одні борються, інші знов акцентують новий план спасення Європи. Суперечности в голошених думках, оцінках та планах не менші від суперечностей господарських і ніде правди діти — теж політичних у заінтересованих держав.

Коли слідкувати за процесом покищо теоретичного монтування французького новотвору, то годі не заперімити перш усього одного цікавого факту: взаємного недовіри. Недовіряють собі всі 4 великодержави, які мають творити патронат у ділі першого справжнього регіонального міждержавного порозуміння. А де-хто хоче це порозуміння аважати аступом до майбутнього здійснення мало що не бріаніської „Паневропи“. Чотирьом великодержавам не залежить тільки на тім, щоб рятувати 5 наддунайських держав знад пропасти господарської руїни та дати їм можливість викарбкати із тісних кайдів, у які вхопила їх „geschlossene Staatswirtschaft“. Кожна з тих великодержав, як Франція так і Англія, Німеччина чи Італія, має причини дивитись на своїх партнерів із підозрінням, добачуючи в ній то гуманітарних інтенцій не без саушности сучасної політичної „зави думки“.

Це і є причиною, що за політичними кулісами столиць 4-ох патронів ведеться майстерна гра, яка в результаті доводить між іншим до таких несподіванок, як запрошення Мекдональдом до Лондону Бріннінга (замість нього поїде держ. секр. фон Біляуф) і Грандія, якраз на той час, коли французький прем'єр заповів туди свій приїзд. Тардіє, замість розмовитись раніше в двійку, буде змушений розгорнути вже тепер свій план деталей перед повним зібраним намічених патронів. Того зрештою жадали німці та італійці ще в половині березня, коли відповідали на туманне французьке меморандум.

Правда, конференція заповіджена на початок квітня у Лондоні, має характер підготовки, але мабуть уже там різко будуть торгуватися за... ціну. Італія захоче знову паритет середземорської флотії, (може ще дешо), — Німеччина пригадає знову репарації (і так Америка нетерпляче чекає, коли тут зрештою Європа договориться) і т. д. Франція мабуть зуміє підібрати підходящі громозводи, якими владується підозріле недоволення берлінських і римських громозвертків.

Це — так би мовити — одна сторона медалі. Друга, не менше цікава, це полемічна баталія тих, що мають бути щасливими преференційною митною системою і вийти до наддунайського блоку.

У тій полеміці — кого не візьмемо: чи статі д-ра Зайселя та інших буаших і теперішніх достойників Австрії, чи промови парламентаристів, а то політичних керманів у роді угорського графа Апоші, югославського міністра

Маринковича (замітне експозе з 24. березня), австрійського канцлера д-ра Буреша на з'їзді селян чи чеського Бенеша (відоме експозе 22. березня, в якому він спротивився, щоби надати бляшок мав дістати закраску антинімецької політичної концепції) — всі ті декларативні заяви офіційальні чи півофіційальні та господарсько-політичні міркування вказують передусім на те, що замірене об'єднання не буде ніякою санацією, бо всі п'ять наддунайських держав терплять на ту саму недугу. Крім того в наддунайському і сказаному матеріалі стільки різних протиріччів та застережень, акзівок і рад, що звести все це до згаданого вже спільного знаменника може лише неабиякий геній.

Польща, якій реалізація ідеї наддунайського блоку грозила ізоляцією з півдня та залишала ще тільки одну маршруту в світ: Балтик, — може задоволено приглядатися тому муравлю. Вона відітхнула, коли аранжери бльокової імпрези прислали їй запрошення на першу конференцію, що має відбутися 16—23 квітня в Інсбруку. Бодай буде можливість докладно на місці

слідкувати за розвитком подій. І так порозсипала Польща дипломатичні стійки в усі наддунайські держави та зокрема в Парижі найшла те пер велика кількість політичних і господарських достойників. Франція переконала Польщу, що їй „бльокування“ не потрібне, бо навіть на престижову амбіцію (не личить, мовляв, бльокуватися з наддунайськими карликами!) а з практичного боку підкреслює, що їй не слід ввязатися рямцями бльоку. Більше менше те саме голосить і проурядова польська преса. Опозиція каже, що це „добра міна до кепської гри“ і що у Франції бере верх протипольська течія (справа імпортових контингентів, поголовне звільнення польських робітників, труднощі з позичкою для Польщі і т. і.).

Як цікавий факт для виглядів наддунайського блоку варто зазначити, що 24 квітня мають зійтися різничо-торговельні делегати Румунії, Югославії та Угорщини, аби зорганізувати збіжний картель із централею у... Берліні.

В. Н.—вч.

Наше господарське положення на Народньому З'їзді.

Резолюції до реферату сен. Юліана Павликовського: „Сучасне економічне положення українського народу в Польщі“, виголошеного на Народньому З'їзді УНДО дня 26. березня 1932.

(Продовження)

Народній З'їзд стверджує, що і цивільна і військова колонізація українських земель осадниками апока їх меж ведена тільки під кутом політичним, заломилася, як штучний твір, підсичуваний державним грошем. Тому Народній З'їзд, глядячи на нові законні акти польського парламенту, а саме: а) на закон про нову військову колонізацію з дня 10. III. 1932. названий скромно „доповненням притоків про надання землі жовнірам В. П.“ і пропонований як закон, що ліквідує військову колонізацію, яка де факто і де юре була аліквідована ухвалою варшавського сейму з дня 24. IV. 1923; б) на закон „про оборонний фонд земельної реформи“ з дня 25. II. 1932, яким міністерство земельних реформ при несповна 12 мільйонів своїм бюджеті дійшло до річних доходів около 47 мільйонів золотих, і які міністр земельних реформ має довільно зужиткувати, навіть всецільо призначаючи їх на підтримку цивільної і військової колонізації. — Закладає в імені Українського Народу якнайрішучіший протест проти самовільного і свовільного загартування української землі зовнішніми колоніста-

ми при допомозі своєрідних законів, які є насильством права, і при фінансовій допомозі державного скарбу.

Народній З'їзд заявляє однодушно, що Український Нарід не зречеться ніколи своїх прав до своєї рідної землі і не покине своєї боротьби за право власним іменем переводити землепорядкування на його національній території.

8. Що при сучасній податковій системі Польщі не тільки з огляду на те, що доходи скарбу побудовані на впливах з посередніх податків, а головню з огляду на яскраво нерівномірний, майже односторонній розподіл суспільного доходу в користь нечислених багатих верств, в економічно слабшій верстві — в тіло і верстви українського зубожілого народу, поносять головну частину фіскальних тягарів, при нехті уряду приступити до основної реформи податкової системи.

Щодо безпосередніх податків, зв'язаних з власністю землі і сільським господарством, Народній З'їзд стверджує згідно з дійсним станом, що українське хліборобство, не зважаючи на зріст цих податків, платить їх майже без решти,

утипаючи не тільки під їх тягарем, який у порівнянні до передвоєнного часу зріс майже чотирикратно, але й під тягарем безощадно до нього приторпачуваного екзакції. З земельним податком на українській національній території платять тільки велика земельна власність, майже в цілості неукраїнська.

9. Що політика державних монополій і картелів, які повстають під патронатом уряду, без законно забезпеченої контролю їх діяльності є явним свідомством того, хто в винишником т. зв. ножиць ціни, хоча уряд в році 1930 затримав безощадну боротьбу за обниження ціни промислових виробів масового опожиття.

Сірникова позичка сірникового монополю була яскравим запереченням ширости акції уряду, бо в наслідку її ціни на сірники підвищено на 45 проц. у порівнянні до ціни зперед першої сірникової позички.

Не зменшується ціни соли, нафти, цукру, вугля, будівельних матеріалів, а навіть споживчих артикулів скартелізованих, як нпр. дріжджів.

Політика торговельних концесій на монополітні товари є теж проречистим свідомством ворожого відношення уряду до українських національних, а зокрема кооперативно-торговельних підприємств.

Нпр. сільний монополіт дав концесії на війні оклади соли українським установам тільки у двох повітах, в яких загальна консумція соли може дати около 1.700 тон річно. Мільти коли українське населення в Польщі тільки на українській національній території консумує около 70.000 тон соли.

Дирекція тютюневого монополю погоджується з політикою підчинення собі скарбових властей, які видавши на поверх 3200 українським кооперативам около 800 концесій на трафіки, зредукували їх до 200 і дальше їх редукують, хоч сам керівник дирекції тютюневого монополю, реформує гуртовну торгівлю, висловлюється за скріпленням числа трафіків.

Дотично спіртового монополю Народній З'їзд стверджує, що з причин суспільних, при алім відживлюванні народної маси, український нарід мусить вести протинальгогольну акцію; тому протестує проти того, щоби цю акцію урядові чинники вихисновували як притоку до репресій супроти українського народу, кваліфікуючи його протинальгогольну плєбісити як акцію протидержавну, не зважаючи на те, що польське законодавство акції такі перебачує й оформлює.

Н. З. витав антиальгогольну акцію українського народу, яка змагає до охорони народнього здоров'я і до конечної в цім часі опадлости.

Крім цього Народній З'їзд стверджує, що зр-

ДЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 2. КВІТНЯ 1932.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

„Нації“ княжого Львова.

Вн. П. 6-рої А. Чоловському в 40-ліття появи його книжки про княжий Львів.

Княжий Львів, як і усі тогочасні західньо-українські міста, не був, під оглядом національного складу свого населення, одностайним організмом. В обсягу української етнографічної маси, яка постійно підсилювала чисельний стан львівських автохтонів, утворилася під охороною Княжої Гори, різнобарвна мозаїка націй та рас, яких об'єднувала спільнота економічних інтересів, а ріжнито все, що складалося на їх культурно-національний характер.

Самозрозуміло, що чисельна перевага була а княжому Львові за українцями. Вони склалися у першу чергу на найближче оточення князя чи його повновласника, вони теж користувалися виїмковими привілеями пануючої національності в самому місті. Однак поруч тієї чисельної переваги не завжди йшла апарі якісна вартість їхніх функцій і ролі, яку грали вони в ерархії націй, що творили й організували культурно-економічне життя властивого міста. Бо не можна забувати, що княжий Львів, це під оглядом своєї конструкції доволі складне поняття. Творив його властивий, сильно укріплений город з княжим замком й боярськими палатами та поміщеннями для княжої дружини й „бюрократії“. Тут був політичний центр життя цілої волости тоді, як довкола нього простягалося власне місто (містгороддя), що хоч своє життя й існування завдячувало охоронним засобам самого городу й княжій владі і правно було від них залежне, всеж таки жило своїм життям і власними культурно-економічними інтересами. Але коли на території властивого городу обов'язувало споконвічне „руське право“, то поза лінією його частокладі простиралася територія так би сказати по нинішньому: екстериторіальних концесій з яких кожна правила

своїми писаними законами й звичаєвими правами; між ними перше становище займало поширене тоді в Європі німецьке або магдебурське право.

Німецька громада була теж найсильнішою й найкраще організована зпоміж екстериторіальних концесій княжого Львова. З грамоти польського короля Казимира, виданої в серпні 1352 р. родні львівських німців Штегерів довідуємося, що князь Лев Данилович надав „вїтїю“ німецьким прав“ у Львові Бертольдів Штегерів млин у Сільському Куті разом з саджакою та села Малі Винники й Підберізіці, а все те за „вїрні послуги“, під якими можна би розуміти локацію властивого міста Львова на основі магдебурського права. Остаточно, важко сьогодні ствердити, чи вїтїство Бертольда обіймало виключно німецьку громаду Львова, чи простягалося на всіх чужинців-католиків, що на заклик княжих універсалів поселилися тимчасово або постійно на території львівського містгороддя. З літописного оповідання про організацію міст за короля Данила Романовича, як також з листу воеводи Дмитра Детька до торунських купців переконуємося, що становище німецьких колоністів було в високій мірі упривілеєне, та що їх організаційний зміс і дисципліна були на нашому ґрунті не тільки в цілій ширині використовувани, але й по княжому нагороджувани. Це становище не змінилося разом зі зміною державної влади, навпаки воно непомірно зміцнилося й поширило свої прерогативи на цілість муніципальної організації середньовічного Львова. Наскільки домінуючим уже в княжому Львові був німецький елемент, вказує хочби німецька назва самого міста *Lemberg, Lemberg*, живана навіть у княжих грамотах замість Львова або Львівграду. Безсумнівною пам'яткою німецької громади в княжому Львові є теж традиція їхнього парохіального костела Марії Сніжної (*Marie im Schnee*), що за словами польської королівської грамоти з 1368 р. уже віддана себто від княжих часів користувалася всяким майном м. і. й млином на Полтаві.

Другою з черги екстериторіальних концесій княжого Львова була віомєньська громада.

Вже перший хроніст Львова Альпнах, оповідаючи про заснування й заселення Львова, оповідає, що князь Лев Данилович „поселив тут в 1280. р. жовнірів вірменської народности, (зброєю, одягом і мовою похожих на татар, під яких владою зросли вони поміж горами Тавром і Кавказом), в нагороду за те, що при їх допомозі він підчинив собі ворожих князів, а частинно примусив до злагоди з собою і через те дійшов до могутності й майже оснував монархію на Південній Русі“...

Як там було з воєнними подвигами тих „вірменських жовнірів“, що найшлися в дружині князя Льва Даниловича, важко нині сказати. Історія Львова свідчить радше про торговельний ніж про воєнний хист вірменських захожів, що під впливом турків-сельджуків починають емігрувати з рідного краю вже в XII. віці. На всякий випадок польський король Казимир, зайнявши Львів, застає тут вірменську громаду не тільки чисельну, але й цупко організовану, з своїм вїтїом і владикою, що поселилася збитою масою довкола церкви св. Якова й монастиря св. Анни, що стояли під Княжою Горою, на нинішньому перехресті залізничного шляху з Жовківською вулицею. У локаційному привілею Казимира для нового Львова з 1356 р. поставлені вірмени на першому місці, а за ними шойно йдуть жиди й сарацени (татари) а на самому кінці „україни“.

У безперечну заслугу вірменських мешканців княжого Львова треба поставити в першу чергу те, що коли німці нахалили постійний зв'язок столиці нашого краю з тогочасною культурою Заходу Європи, то вірмени були тим раменем львівської торгівлі й промислу, яке сягало в глибини азійського Сходу.

Чималу роллю в економічному житті княжого Львова довелося відграти й жидам, яких імміграція на українські землі тягнеться від перших днів української великодержавности над Дніпром. Вже за князя Святослава Хороброго поселилися на Україні полонені хазари й жиди з Візантії та Малої Азії, що крім торговельного посередництва вели інтензивну торгівлю оабами

(Докінчений буде).

жальні монополії, як сілський, так і сирниковий, викликають безпосередньо або посередньо через експлуататорів монополію сирникового продукції соціалістичних і сирників на українській національній території; знову ж монополія тютюнової права міністерством різництв заведуть свої обов'язки супроти продуцентів тютюну, в першій мірі українських селян у природних галицьких смугах управи тютюну, а адміністраційна і скарбова алада ставити перешкоди у організуванні селян продуцентів під патронатом їх рідної сілсько-господарської корпорації: „Сільського Господаря“.

10. Що в основі господарсько-недоцільний етанізм, на який пішов уряд, а в його руках загрозом до намаганого припинення українських національних і господарських організацій під покровом імпортових та експортних синдикатів, які є національно чужі, а в додатку й ворожі і індивідуальним і на кооперативних основах збудованим українським господарським організаціям, котрі вступають у міжнародно-торговельні і великі досі як самостійні національні організації. Класичним прикладом цієї системи є трилітній безуспішний заходи української кооперації, яка готова вступити в членів Синдикату Експортерів худоби, а не може свого прийняття добитися, бо Синдикат експортерів відсилав навіть краєву централю сілських кооперативів для загального закупу і збуту до вступлення в членів локальної львівської спілки для збуту худоби; а ця спілка, хоч сама не експортує худоби, єдиною агідно з вказівками Синдикату експортерів у Варшаві розділяє контингенти вивозу худоби і виставляє посвідки, що управляют до вивозу худоби.

(Докінчення буде.)

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитості. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

Гірка правда.

Про голод на Закарпатті.

Прага, 26. III. 1932.

Становище на Підкарпатті звернуло нині на себе увагу всього світа. Вістки про голод у цьому закутку Європи з'явилися не тільки в українській та чеській пресі, але й у багатьох чужоземних часописах та журналах. До Чехії на Підкарпатті почали приїздити англійські, німецькі та інші журналісти. Це очевидно не дуже то припало до вподоби чеській владі. Уряд звернув підвищену увагу на голод на Підкарпатті та на допомогу голодуючим. Разом з тим з'явилися і спростування від авторитетних осіб про правдивість становища. Часом такі спростування дивують трохи того, хто хоч трохи ознайомлений з життям на Підкарпатті, часом гірка правда їх мусить боляти того, хто любить оту найтемнішу частину нашого народу.

В ч. 68. часопису „Вечер“ з 21. березня 1932 р. під заголовком „Наша Республіка винювала на Підкарпатській Русі величезну працю“ вміщено передрук (з іншого часопису) спростування містера внутрішніх справ д-ра Юрая Славіка в справі „правдивого“ становища на Підкарпатті, яке д-р Славік дав представникові того часопису. Д-р Славік повідомляє, що уряд досить значні суми асигнував на допомогу голодуючим Підкарпаття (2.500.000 к. ч.), за які мали бути закуплені продукти для голодних. Він погоджується з тим, що цей рік тяжкий для Підкарпаття, ніж за попередні, бо раніше підкарпатські робітники нахвалили собі працю в Мадарії, в лісах Боснії та Герцеговини та мали змогу вільного виходу до Америки, а тепер міністр з гордістю стверджує, що 7.000 робітників із Підкарпаття знайшли собі працю в Чехії і привезли до дому шість мільонів чеських корон заощаджень (!!!). Тут мабуть пани міністри трохи перебільшили.

Далі говорить д-р Славік, що біда на Підкарпатті є головним чином вислідок неосвіченості та алкоголізму серед населення. Боляче сказати, що лише в одній окрузі Валовиці (!) на одну кату припадає річно на 1000 корон асигнованої допомоги.

Може аж тепер зверне влада належну увагу на шаленство на Підкарпатті і зробить належний заход у шкільній справі. До цього часу в Підкарпатських школах викладають різкими, неграмотними педагогами, а це веде до темноти і тимчасово також до алкоголізму.

Українська Міжпартійна Рада у Львові.

Львів, 1. квітня 1932.

Довідуємося, що вчора вечером відбулося спільне засідання тісних президій усіх українських національних партій, а саме: УНДО, УСРП, УСДП та УКНП. На тому засіданні рішено скласти Міжпартійну Екзекутиву, яка матиме право узгоджувати спільні напрями в усіх спра-

вах актуальної політики і тактики. До тісних президій увійшли: пос. Мілена Рудницька (УНДО), д-р Осип Назарук (УКНП), д-р Лев Ганкевич (УСДП) і п. Осип Навроцький (УСРП). Головним секретарем Міжпартійної Ради став д-р Дмитро Донцов.

Про тайну вбивства Т. Голушка.

У варшавському „Роботніку“ з 30. березня ц. р. появилася буквально така замітка п. н. „Після семи місяців“ — „Убивство пок. Т. Голушка“, про яку редакція часопису зазначає, що походить вона від гурту старих приятелів Голушка з петербурзьких часів:

„Сім місяців минуло від хвилини трагічної смерті Тадея Голушка. Прилюдна опінія не знає досі, до яких внесків дійшло слідство та чи існують вигляди, що вбивники будуть відкриті. Розуміємо знаменито, що кожне слідство вимагає тайни, але по семи місяцях багато річей мусіло чейже втратити на актуальності, отже якийсь завіт можна би подати до відома прилюдній опінії.

Знаємо, що всі відомі українського громадянства відкинули прилюдно обвинувачення, наче би українці брали участь у вбивстві. Оголошено заяви УНДО, радикалів, соціал-демократів, навіть УВО. У тих обставинах тим більше накидується konieczність, щоби поінформовано край про те, чи слідство далі веде та

чи існують якінебудь факти або здогади, яких оголошення не утруднилоб самого слідства, якщо його ведеться.

Ті всі, які організували свята, присвячені пам'яті Тадея Голушка, мають обов'язок забрати тепер голос. Не сумніваємося (пишуть дописувачі „Роботніка“), що „Роботнік“ передрукує кожну інформацію і кожний погляд у тій болючій справі“.

— Гадаємо, що не лише „Роботнік“ охоче надрукує кожну звістку, яку отримає у цій справі від урядових чинників та яка кинула б світла на ту трагічно-таємничу аферу. Адже безпосередньо по вбивстві розтелеграфовано і розтелефоновано по всьому світі, що це зробили українці і цим аргументом користувалися не лише п. Залеський в перших днях і тижнях після вбивства, але й така нпр. пані Яворська з ББ. ще зовсім недавно, виступаючи в обороні проти українських внесків. Тому хто як хто, але українцям надзвичайно цікаво дізнатися дещо про тайну слідства і подробиці правди.

Манджурські вигляди в Женеві.

Великодні ферії не дали Союзу Народів можливості зайняти офіційного становища до нової держави на Далекому Сході. Але деякі тенденції зазначилися на останнім приватнім засіданні постійного Комітету. Загалом вони не сприятливі для сепаратистичних стремлень Манджурії. Делегат Еспанії Мадаріяга, висловив побоювання, що світ але зрозумів мовчанку Союзу Народів у манджурській справі та звернув увагу на те, що нова держава повстала під мілітарним впливом Японії. Його погляд підтримали й представники латвійських держав Америки. Переважив погляд, що новою самостійною державою можна буде займатися по уступленні японських військ. Поза тим рішено звернутися до президента анкетної комісії в справах Манджурії лорда Літона з проханням про рапорт відносно устрою нової держави Манджу. На засіданні Союзу Народів справа Манджурії прийде не раніше 1. травня.

На засіданні японського парламенту міністр

закордонних справ п. Йосізава висловив надію, що японцям пощастить змінити настрої великих держав на користь Японії. Міністр війни висловився про Манджурію, що становище там таке, ніж у часі японсько-російської війни. І тактика японців тут дуже обережна. Не визнаючи держави Манджу, вони не беруть і відповідальності за неї. Так відповів японський уряд на московський протест проти концентрації білогвардійських частин в Манджурії.

На конференції роззброєння мали подати японці декларацію, в якій вони роблять зменшення зброєнь Японії залежним від її забезпечення проти Радянщини, „політична, соціальна та воєнна організація, яка цілком відмінна від інших держав“. Можна думати, що цей аргумент уживуть японці в Женеві й відносно Манджурії. А матиме він тут там більше значіння, чим більше війська сконцентрують більшовики до травня на манджурських кордоні.

Справи СРСР. за кордоном.

ПІНІЯВІ ФРАНЦУСЬКО-РАДЯНСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

Зусилля Літвінова прискорити шляхом безпосередніх переговорів з Тардіє французько-радянську угоду про ненапад не мають успіху. Деякі ознаки вказують навіть на те, що стан переговорів для Радянщини менше сприятливий ніж в осені минулого року. Відомості, які з французького боку дали до преси, вказують на те, що французький уряд не вважає потрібним поспішати, а час працює тепер зовсім не на користь московського уряду. Швайцарська преса у французькій мові та й частина французької преси, занепокоєна заходами Літвінова в Женеві, виступає рішуче проти заключення договору про ненапад між Францією та Радянщиною азагалі, при чім підносять особливо галасливості точок, що обмежують права емігрантів з Радянщини. Зокрема згадується грузинську та іншу чужонаціональну еміграцію з Радянщини. З голосів преси видно, що Польща поспішила в деякій мірі на власну руку заключити договір з Радянщиною і тим значно скріпила становище московського уряду в Європі, та зокрема в Женеві.

Можна думати, що на вагання французького уряду підписати договір впливає з одного боку очевидне погіршення складових фінансів, на що безпосередньо складається участь чужих інженерів та зупинення темпа п'ятилітки, а з другого боку напруження відносин між Радянщиною та Японією.

Не без впливу на французьку опінію липаються й криваві події на Дністрі, про які тепер багато пишеться і дебатують в Європі. З голосів швайцарської преси варто зазначити передові статті Мавріца Мюре у великоднім числі

великої „Газет де Льозан“ під титулом — „Радянська ідилія на Дністрі“. В ній представлені докладно внутрішні радянські відносини і становище громадянства Франції. Втечу селян до Румунії вважають дуже характерним явищем. „Воля чи смерть, але тікаймо з радянського раю“, так кінчиться стаття.

Укріплення румунського кордону більшовиками є поганою ілюстрацією радянських заходів про пакт неагресії. (Укр. Бюро в Женеві).

ПРОТИРЕЛІГІЙНА ПРОПАГАНДА БІЛЬШОВИКІВ ЗА КОРДОНОМ.

„Великодніє“ число московського „Безбожника“ присвячено цілком справі протирелігійної пропаганди за кордоном, якій більшовики надають велику вагу. Всім безбожницьким секціям Радянщини наказано наважати безпосередні зносини з протирелігійними осередками закордону. Ударні бригади безбожників організовані в Ессені. „Безбожник“ запевняє, що організації, кермовані в Москві, здобули ґрунт вже в дванадцятих країнах; особливо поважні результати досягнено в Німеччині.

(У. Б. в Женеві).

РАДЯНСЬКІ ТОРГОВЕЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ БАЗОЮ ШПІОНАЖІ ТА РЕВОЛЮЦІЇ.

„Журналь де Женев“ доносить: Радянська організація, заята продажем нафти в Німеччині, розвиває небезпечну активність. Організація ця має численні пункти продажі нафти по цілій країні, які служать особливо по селах осередками більшовицької пропаганди в Німеччині. Згідно з вказівками з Москви ця нафтова кампанія систематично призначає комуністів та агентів ГПУ продавцями та конторщиками на провінцію. Ця більшовицька акція в Німеччині

(У. Б. в Женеві).

СЕЛЬСЬКІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

(У. Б. в Женеві).

3 УСПІХІВ „УКРАЇНСЬКОГО ТРІЯ“.

Комісія Союзу Народів подорожує по Китаї серед маніфестацій та бенкетів у її честь.

Львів, 1. квітня.

Станиславова, о. прал. Куницький — від Львівської капітули і пані Тишинська від УКС. І д-р Назарук від УКНП. У зв'язку з цим на наступні функції „Нової Зорі” і „Мети” в один орган, який буде виходити раз на 2 тижні під головуванням редакцією п. Богдана Славянського.

мість голови Спілки д-ра В. Короліва-Старого, що нагло захворів, промовив д-р В. Наливайко — голова ювілейної комісії. Реферат про життя і діяльність Мазепи мав проф. М. Славінський. У другій частині вечора — концерті пані М. Дорошенко продекламувала „Душу“ Мазепи та „Вітри і бурі“ О. Олеся та Б. Самойлович (співак-баритон) відспівав дві композиції М. Лисенка: „Гетьмани, гетьмани“ та „Ой Дніпре мій, Дніпре...“. Академічний хор виконав пісню на слова Мазепи „Ой горе, горе тій чайці“ та чеський і український Гимн.

довідається, що проєкт перевірки павуку Йонга та зниження відшкодувань закінчений. І після цієї героїської балаканини Мекдональда Стівен залишився. Чемберлен хоче втекти до Оттави, Сасмон зацікавився розмовами про наддунайську федерацію, а найважливішу справу, справу Європи, всі обминають — таким висновком кінчить „Деялі Геральд“.

„Н. Вр. Тагблат“ повідомляє з Берліна, що астроном Дельпорт відкрив нову планету 15-кратної величини, яка порушається з великою швидкістю із зоряного скупчення Діадини до Льва. Астроном думає, що це нова 10-та з черги планети. Шлях довкола сонця перекодить вона по дотеперішнім обрахункам протягом 10 літ.

на", директора української гімназії у Львові д-ра Д. Лукіяновича. Розуміється, що „русін“ д-р Лукіянович повів діло так, що Кураторія перенесла проф. Кендзьора до Товмача. Для пікантерії додав кореспондент, що д-р Лукіянович вів слідство і проти Мікшевича, бо зневажаючи голову держави мала бути в тому, що проф. Кендзьор вибрав на декламацію на іменині президента вірш Мікшевича „Мендрин“, в якому поет говорить про перемогу Бога над розумом, а учених мудрих називає злочинцями.

Розуміється, що допис в такому виставленні — це прекрасна нажива для деяких сусідських кругів. Міжним правда виглядає ось так:

Учитель Литвин вніс жалобу до Кураторії в червні 1931 р. Для перевірки цієї жалоби не існувала Кураторія делегата, а полагодила її у себе на місці. Натомість слідство, яке вів д-р Лукіянович, мало місце в березні 1931 р., отже на три місяці перед жалобою учит. Литвина, і вів його д-р Лукіянович не як директор української гімназії у Львові, лиш як візитатор, якому була підчинена побіч інших гімназій і гімназія в Ніску. Це слідство розвела Кураторія проти проф. Кендзьора (лише проти нього, а не проти нього і катех. Нагайського), мабуть на інтервенцію таки самого директора гімназії. Що було на слідстві, який його кінець та чи лише з того приводу перенесли проф. Кендзьора до Товмача, — того не знаємо.

Однак кожній чесній людині ясно, що ні причому тут жалоба учит. Литвина, що не було ніякого зв'язку між цією жалобою і слідством, яке вів д-р Лукіянович та що кінці не д-р Лукіянович, лише сам директор гімназії — мимомолом кажучи: польоніст — осуджував і осудив вірш Мікшевича як невідповідний на свято іменині голови держави, бо так висловився перед молоддю, яку на це виключно скликав.

Але кореспондент „Курера Львова“ мав свою ціль. Проф. Кендзьор і катех. Нагайський заскаржили учит. Литвина до суду. Отже йде про те, щоб виробити відповідну опінію й атмосферу.

НОВИНКИ

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорушина 5. (біля кіна „Аполло“) поручає до найнижчих цінах, ковдри, матраци і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матраци по 8 зол. 786 78—100

— Приймаю як давніше в моїх заведеннях при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. — На сс.

— „Distinction“ Косметичний Кабінет, Львів, вул. Коперника ч. 42 а, II. п., Телеф. 72—18. Виконує всі косметичні заходи (усуває зморшки, вигладжує і відмолджує церу, усуває плями, лойботки, веснянки, червоність шкіри etc.) чилю індивідуально. Уживає найновіших метод найліпших косметичних засобами, під гарантією нешкідливими. Ціни дешеві, для ПТ. урядничок і студенток знизка. Години прийняття від 10—14 та від 15—19-ої. 1608 3—10

— З нашого церковного життя. Довідуємося, що еп. д-р Чарнецький вернувся перед кількома днями з Риму. Тепер він на похоронах лат. єпископа Лозінського в Пінську, що, як відомо, ставився прихильно до унійної акції на північно-західних землях. — Папський нунцій у Варшаві Мармаджі явився першого дня Великодня Свят у греко-кат. церкві при вул. Медовій на торжественному богослуженні, яке там відправляється по новому стилі. Церква була переповнена вірними.

— В обороні філії „Просвіти“ у Яворові. П. Євген Яворівський, голова Філії Т-ва „Просвіта“ в Яворові просить нас зазначити, що серед списку читальні, який на Загальних Зборах „Просвіти“ відчитав п. Крилошанський та як не веселити ніякої роботи, нема ні одної читальні з філіальної округи Яворів, а всі є з округи Янів. Той список знаходиться у руках Головного Відділу. Пан Крилошанський помилився, називаючи на Зборах Яворівський і тому й помилково вістка про це попала до нашого звіту в „Ділі“.

— Жертви на народні цілі. Національний Союз Українських Студентів у Бельгії прислав через нашу Адміністрацію 120 франц. франків на „Рідну Школу“ і 120 франц. фр. на „Просвіту“. Ці жертви зібрані обома агадані товариства серед своїх членів шляхом відповідних відозв і заяв.

— Також „делегат“ на Зборі Т-ва „Просвіта“. Делегат зі Сльви пов. Станіславів, селянин Зулук на Заг. Зборі „Просвіти“ у Львові взяв зі собою ще „товариша“ Швайцера. Цей пан делегат ще недовго був власником млина в Лисенках пов. Стрий, та великим польським патріотом. З млина не поведло, мусів його продати, та стати „селянином“. Коли громадянин Сльви не знав, хто такий пан Швайцер — хай запитав у селі Лисенках. Там кожна дитина скаже щось доброго про власника млина „селянина“ і на будуче таких „делегатів“ читальня в Сльві не буде висилати.

ВІДУКИ ДНЯ.

Рідкі випадки.

Так мені вже надобило піти ганити, підмисляти і покепувати, що на правду радію, мало того — захистуюся, коли можу хвалити. Нде правди діти — це в нас дуже рідкі нагоди. Але тим більше вони радісні, святочні і гріх було б їх не відмітити, чи — як кажуть наші кривняки зза Збруча — не зафіксувати.

Отже фіксуємо: Нарешті опозиція в УНДО виявилася. Не пошкодили крадання ріжних ворон, які пророкували розпорошення цього нашого найбільшого „авіаозбору“. Після Народнього З'їзду появилася ентузіастична стаття в „Новому Часі“, в якій автор гостро виступив проти всякої неадекватності і егоцентризму. Тепер уже не буде такої аномалії, щоб члени одного ЦК чесали себе в часописах, замість устно на засіданні.

Загальні Збори „Просвіти“ виявили, не знаю вже котрий раз, що фінанси „Просвіти“ не стоять так эле, як це виходить зі звіту. „Достойний Збір“ знайшов нарешті спосіб на цілковиту сана-

— Передплатникам „Часу“ до відома. Видавничо кооператива „Час“ просить нас повідомити б. своїх передплатників, що Видавництво звертає гроші, вплачені безпосередньо перед ліквідацією того часопису. Зголошуватися до дир. Марка Кисілевського („Центросоюз“, Ринок 10), як до фахового ліквідатора підприємства.

— Фузія „Сили“ й „Сельробу“. Як довідуємося, в найближчих днях будуть об'єднані два галицькі „радянські“ органи — тижневики „Сила“ і „Сель-Роб“. Найбільші труднощі при цій трансакції виринули у зв'язку з кандидатами на редактора того об'єданого часопису. Остаточного головного редактором має стати б. гол. ред. „Нашого Прапору“ і „Українського Голосу“ п. Михайло Струтинський.

— Українське кіно у Львові. В найближчих днях українське громадянство у Львові отримає мнду несподіванку у виді нового кіна, якого не тільки власником буде українець та не лише внутрішня обстановка буде на українських азраках, але й усі програми будуть української фільмової продукції. Вести це кіно буде „Соня-фільм“ з її метким директором п. Кренжаловським на чолі. Кіно буде зватися „Соня“, а його відкриття і одночасно прем'єра української фільми „Дурисвіти“ відбудеться в половині квітня ц. р.

— Самогубство дефранданта. Вчора у Львові застрелився 30-літній Вільгельм Ткач, б. службовець нафтового концерну „Галиція“. Його усували за дефракдацію. Батько самовбивника хоче заскаржити до суду товаришів пок. сина, з якими він програв у карти свою платню, а в останньому часі теж здефракдовані гроші.

— Продажа звірів у львівському цирку. У львівському цирку йде від учора ліценція диких і домашніх тросованих звірат. Можна купити тросованого медведя і медведя за невеликі гроші, але нема аматорів. Дуже дешеві малпи. Зголошуватись можна щодня між 11—12 год. цирк, вул. Коперника.

— Львівська хроніка. Львівський студент Микола Стойден скінчив самогубством у Ланцуті. — Подробіці слідства у справі вбивства ком. Чеховського ще не відомі. В останніх днях поліція переслухала якусь жіночку, наочного свідка вбивства. — У львівському магістраті звільняють 1. квітня 24 службовиків.

— Нагний суд у Стрий. 2. квітня почнеться у Стрії перед нагним судом процес Ю. Гайнюка під замітом шпигунства.

— Вбили Місс Європи. ПАТ повідомляє, що в с. Текавіці (пов. Скалат) убив хтось крізь вікно вистрілом із револьвера гром. писаря Ів. Марущака.

— Вибір Місс Європи 1932. 12-го березня відбулось у Німці свято в честь вибраності „Місс Європи 1932 року“. Шейо щасливою красунею є цього року ланка. Свято відбулось у відомім готелі „Негреско“ на „Променад дез Англе“ під головуванням голови конкурсу Моріса де Валаф. До жюри входили між іншими Моріс Метерлінк і австр. архидиак Вільгельм (Василь Вишнівський). Між точками концертної програми була гра на бандурі відомого нашого земляка Емня.

— Синтетичний харч. Відомий хемік Бергшос після довголітніх дослідів найшов спосіб втворювати синтетично із перших необхідних засобів поживи, як цукор, молоко, муку, масло та товсті. Таким робом здібсина він мрію Бертельота. Славний російський фізіолог Павлов, що віддавна стояв у зв'язку з Бергшосом, переконав його, щоб він дозволив застосувати перші спроби в СРСР, де справа синтетичних харчів стала гостро актуальною. Винахід фінансує американський концерн Стіан.

цію фінансів, вибравши голову, видал. заступників і контрольну комісію.

Подібний спосіб знайшли й інші наші установи, які робили тепер загальні збори, а в однім випадку одної інституції збори пішли ще далі. Вони не тільки вибрали управу, але ще й отвердили освітній розціт інституції, що проявилася передовсім у зрості білянсової ціни на власну каменницю.

Міг би я ще вичислити багато відрадних явищ, але просто боюся. Набивши перо сатирою на прояви нашого життя, не знаю чи потраплю так само талановито хвалити, як кепкувати. Адже міг би я ще цілі стовпці виповнити панами на честь „Бібльосу“, зборів „Супрута“, чи доїх хочете іншої нашої установи, бо майже всюди трапились останніми часами відрадні явища. Але я певний, що ці явища не проминають і що я матиму нагоду відмітити їх другим разом, коли аберуся анов хвалити, а не ганити.

На нині досить, бо на правду хтось подумає, що це звичайний першоквітневий жарт і готов не повірити.

Галактіон Чіпка.

— У кількох словах. Повідомляють із Ленінграду, що там трапились напади на крамничих харців, кілька крамниць розбитих; 150 осіб арештованих. — Три особи загинули у катастрофі літака на шляху Багдад—Дамаск. — У вересні святкуватиме Шотландія 100 роковини смерті Вальтера Скотта. — Кожна цьогорічна нагородз Нобля буде 171.733 корони; цього року признають п'ять нагород. — У Бразилії впаав дощ чорного пилу з магнетичними прикметами; підчас цього „дощу“ радієві передачі зустрічали трудності. — У квітні приїжджає до Львова світовий шаховий мистець Альохін. Він прийняв визвс Т-ва Україн. Шахістів, що як відомо здобуло перше місце у змаганнях за мистецтво Львова, і розіграє з ними симультант партію перед своєю зустрічю з Капаблянкою. — У Рабат станув перед судом за крадіж Помар із Ліль, що переїхав на колонізацію Європу, Азію й Африку. — Французська академія рішила завести у правопис замість твердого знаку — апостроф.

— Домівка Лікарського Товариства. „Виділ Українського Лікарського Товариства у Львові подає до відома своїм членам, що з днем 28. березня ц. р. домівка Товариства при вул. Косцюшка ч. 5, I. п. відкрита для товариських сходів членів і впровадження гостей щодня (і в неділі), за виїмком середі від год. 18 до 22. Рівночасно влаштовано для вжитку членів читальню з найновішою українською, німецькою і польською медичною літературою та українськими часописами і журналами. Кожної п'ятниці відбуваються наукові сходи з відчитами, що їх теми оголошуються окремо в „Ділі“, а якщо таких немає, тоді реферуються біжуча література та обговорюються цікаві казуїстичні випадки. Телефон домівки ч. 13-18“.

— Заходом Українського Гігієнічного Т-ва і Порадні Матерей У. Т. О. Д. і О. я. М. відбудеться в салі „Бесіди“ при вул. Рутівського 22, в неділю 3. квітня 1932 популярний відчит д-ра Осипа Філяса на тему: Значіння відкриття Коха для людства.

— З Т-ва „Зоря“ у Львові. Для членів і введених ними гостей виголосить инж. С. Пастернак реферат п. з. „Положення Львова“ в неділю 3. квітня ц. р. в год. 12. впол. в салі Т-ва, Вірменська 25.

3 кіна.

Кіно „Палас“: „ЛІЛЯНКА РОЗВОДИТЬСЯ“.

Зразок доброї, легкої, безпретенсійної фільми без сюжету. Вона тримається самими артистами, що вміють підкоптити тон легкого комедії на межі гротески та балету. Сама Лілянка Гарвей із своїм темпераментом, усміхом і танцем вистачає. Анрі Гара примушує нас вірити, що є такі щасливі як головний кельнер великого готелю, в якому закохані всі з виїмком... власної, зрештою чарівної, жінки. Прегарно виведені збірні сцени ритмічних танців; ритміка поєднана майстерно із геометричними фігурами та заколисаною музикою.

м. р.

Кіно „Марусянка“: „ПЛЯН В“.

Це не тільки воєнна фільма, але і зроджена з воєнної ненависті. Представляючи геройську відвагу і сприт англієського старшини-розвідника, аводить одночасно на сцену німчину, яка зраджує свою батьківщину і допомагає ворожому шпionові. Шпion і його спільники тріумфують, а німці представлені як дурні. До того й акція мало імовірна. Не дивлячись, що фільма в Німеччині заборонена: повинна була підлягти конфіскації і в Америці, бо не одна з фільм, які затроюють повсякденну атмосферу, не діючи теж ніяких чисто мистецьких цінностей.

м. р.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Александер Зубрицький, архідякон Катедральної Капитули в Перемишлі, ювілей, голова кооп. „Народний Дім“, довголітній голова Української Школи, б. голова „Укр. Інституту для дітей“, б. голова Вдовиньо-сирітського Інституту, б. голова філії „Рідна Школа“, б. голова філії „Просвіти“, член виділу кооп. „Досава“ у Львові, член майже всіх місцевих українських товариств, помер дня 29. березня ц. р. в 79 р. життя. Експортація тілних останків до Катедральної церкви в Перемишлі відбулася в четвер 31. березня в год. 5-й попола. Похорон в п'ятницю, дня 1. квітня, передпол. з Архидієцького Службою Божою.

З Покійним сходять у могилу вірцевий тлумачник, діяльний громадянин-патріот, характерний, джентельмен під кожним оглядом. До недавня Покійний, не вважаючи на свій старий вік, був діяльний в усіх установах, займаючи в них провідні становища. В. Й. П.

Дописи.

ДРОГОБИЧ. (Концерт у честь Шевченка учениць семінара СС. Василінок). Концерт цей відбувся як перше в цій році свято Шевченка в Дрогобичі дня 26. III. ц. р. у власній домівці при вул. Конарського ч. 6. Численна зібрана публіка вислухала з великим захопленням продукції учениць, які випали під оглядом мистецьким добре, а деякі навіть дуже добре. Аранжування цілості: виведенням хорових точок (б на всіх 12) займалася учителька співу п. Геринюк, і й за труди належиться в першій мірі признання. Крім цього слід вичислити виконавці: п. Радзіва (V. курс) сольові (сопрано), п. Поповичівна (V. курс) сольо (альт), п. Петричівна (III. курс) скрипка, п. Маликівна (V. курс) мейодекламація, п. Кудівна (V. курс) вступне слово та учениць школи вправ Магута і Стасинівна (декламація), Акомпаніювала п. Мартинюк (V. курс). (С.)

КОМАРНО. (Вивчення Т-ва „Соція“). Хвальна Редакція! У 56. ч. „Діло“ з дня 13. березня 1932 р. появилася допис, в якому невідомий автор накинувся на т-во „Соція“ в Комарні. По думці засади „авдіатур ет альтер де парс“ просимо помістити отсе вивчення: Дня 4. III. ц. р. згодив Петричка Іван і Пеленський Михайло оркестру на похороні Петрички Миколи, господаря в Коропуці. Оба представили помершого як заслуженого громадянина і дітя. Оркестру агоджено за 50 зол., з того 40 зол. заплачено при згоді. По приїзді до Коро-

пука в день похоронів 5. III. показалося, що місцевий парох і хор відмовили участі в похороні помершого за його вороже відношення до церкви і руйнівську роботу. Диригент оркестри не міг уже на власну руку зрівати умови (? — Ред.) в оркестру участь у похоронах вказав. Підчас похоронів града вона очелюдно похоронні пісні. А що т-во „Соція“ має оркестру не тільки на „похоронне введення для сельробів“, нехай свідчить те, що протягом 3-літнього існування оркестра виїжджала з Комарні більше як 20 разів (у тім до Самбора, Миколаєва, Роздолу) на різні святкові обходи, ювілей, фестивалі, тощо. Тому даремні побоювання дописувача: т-во „Соція“ ніколи не спроневериться соціалістичній ідеї. В Комарні, 21. березня 1932. За Старшину: Андрій Дри-малюк, голова; Володимир Ленець, справник.

ВИННИКИ. (Свято Шевченка). Дня 27. березня ц. р. відбувся в Винниках біля Львова концерт у честь Шевченка. Концерт випав дуже гарно. У всіх виконавців слідно було солідне підготування і щирий запал. Концерт почався „Заповітом“, Відак д-р Ярослав Левицький виголосив балюру промову, що на всіх присутніх зробила велике враження і скрипка у присутній віру у краще майбутнє. Слід зазначити, що завдяки ре-вній праці д-ра Левицького національне життя в Винниках в останніх часах небувало розвинулося. Дальшу програму концерту виконили декламації, оркестра мандоліністів, що відіграла низку пісень і мужеський хор, що відспівав низку стрілецьких пісень. Свято закінчило відіграння „Вечерниць“ та відспівання „Ще не вмерла“ всіми зібраними.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник. Р. V. Ч. 7. Квітень 1932. Зміст: І. Крип'якевич: Іван Мазепа. — Я. Пастернак: Великість звичаїв. — І. Старчук: Пасіка в селі Бабині. — О. Цинкаловський: Дісторична Володимирщина. — Дж. Світ: Манджурія — джерело багатства. — Шурі, добродій людства. — О. Вербенець: Країна кісів і пісень. — Відважна жінка. — М. Бардега: Хризантеми. — Двоголова гадюка. — М. Черкавський: Літоча кімнатка у квіток. — Смерть шкідливкам. — У китайській антиці. — Що край, то звичай. — М. Левицький: Отрути. — Ю. Дорош: Перший український етнографічний культурфільм за границею. — Літаки без мотору. — Р. Бусман: Втому можна устунути працю. — В. К. С.: Балсамування людських тіл. — Дина птаха. — Поливане горняк. — Кльова Грок. — Чистальний домі. — Винахід сухого льду. — Штучне золото. — Ю. Кордюк: У 50-ліття відкриття туберкульозного зарази. — Українська Спілка ім. Мазепи у Празі.

— Летун Феррарін. — Летун Петерсон. — Дж. Вашингтон. — Найвищачі цюгоріні ювілей. — Винахідники машини до варення „Пріусе“. — Історія „Просвіти“.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСНИК. Ч. IV. Квітень 1932. Зміст: Е. Маланюк: До портрету Мазепи. — О. Ольжич: Буря. — В. Постригач: Ожидання. — К. Старі Шляхи. — У. Самчук: Кулак (роман). — О. Стефанович: Вірші. — А. Крикавіцький: Ешелони. — А. Парсонс: Літацийний Силікат. — О. Теліга: Мужчини. — А. Крезуб: У визволенні Києві. — В. Лютов: Грета Гарбо. — П. Гуляк: Едгар Волес. — А. Рофін: Фінські зарід проти комунізму. — А. Карбоний: Як „спец“ в Росії. — Н. Н.: Кража капіталізму? — О. В.: 2x2 = 5. Деліус: На світовім екрані. — К. Самбірський: Еволюція галицького синайовіхства. — В. Королів-Старий: „Плати“. — І. М.: З господарчого життя Вел. України. — М. Л. і С. З.: 3 пресового фільму. — Бібліографія.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. XXVII. Ч. 3. Березень 1932. Зміст: О. В. Пришляк: За нові напрями у праці проповідника. — о. Ст. Ягальовський: Енцикліка св. Отця папи Піа XI про християнське подружжя. — о. Сев. Матковський: Похвала або культ Пресв. Діви Богородиці Марії у грек. Церкві. — Д. Державник: Свідомі предки. — Відповіді редакції. — Нові книжки. — Всячина. — Проповіді.

НОВА ХАТА, місячний журнал плекання домашньої культури. Р. VIII. Ч. 4. Квітень 1932. Зміст: М. Рудницький: Любовні листи Мазепи. — У. Кравченко: Квіти. — Г. Чикаленко-Келлер: Міжнародна федерація жінок в вищою освітою. — М. Осінчук: Виставка малюнку в рисунку 15—18 в. — Ка. Бобикевич: Проба. — Ол. Бардьяк: Ягліки. — І. С. Пі: Про погану жінку. — М. Довгов: Як зберегти молодість. — Е. Вербицька: Основи оолі. — Л. Б.: Про домашню роботу. — Д-р Евген Дурделло: Депо про відмінні опасности. — М. Нижнянська: З концертової сали. — Г. С.: Яйце. — Річні віста. — Нові книжки. — Ручні роботи.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, двотижневий журнал літератури й політики. Ч. 101. 25. березня 1932 р.

„ЗІЗ“ ч. 7. 1. квітня. Зміст: Епохальна подія в Еразівській історії. Прімавера Леопольдіана. Найновіші відомості Гей, Торгове, куди котяться. Великий конкурс „Зіза“. Чесний ледю! З народнього з'їзду УНДО. Клопоті д-ра Назарука з єзуїтами. З теки малого Ромця.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 31. III. 1932. за масло експортне та десерове пріма 3-40 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 1-10 зол., колу вель 3-60—3-70.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Ціркун“, саді Реміс. Пал. Стрілецька пл. 7. Неділя, 3-го IV, год. 4. попола. „Бо хто не ризикне?“. Ревія в 13 точках. Неділя, 3-го IV, год. 8. веч. „Весняні частушки“. Ревія в 14 точках.

Великий Театр.

П'ятниця, 1. IV, год. 7.30 „Дяди“ (вист. аккуп.). Субота, 1. IV, год. 7.30 веч. „Дяди“. Неділя, 3. IV, год. 3.30 попола. „Люди в готелі“. Неділя, 3. IV, год. 7.30 веч. „Дяди“.

Театр Різноманітностей.

П'ятниця, 1. IV, год. 7.30 „Шість від застра“ (півн попул.). Субота, 2. IV, год. 7.30 веч. „Мезалініс“. Неділя, 3. IV, год. 3.30 попола. „Шість від застра“ (півн попул.). Неділя, 3. IV, год. 7.30 веч. „Мезалініс“.

Кіно.

АПОЛЛО: „В раю“ (Анін Ондра). КАСІНО: „Наз ранком“ (Рамон Новаро). КОПЕРНИК: „Пави В“. ЛЕВ: „Діні пола“. МАРУСЕНЬКА: „Пави В“. МІРАЖ: „Роман із поручником“ (Льопрен Тібет). ОАЗА: „Марізу“. ПАН: „Ліа курателею“ (Власта Бурія). ПАЛАС: „Літация розводиться“ (Лічін Гарей). ПАСАЖ: нечинний. СОНЦЕ: „Козацьке кохання“ (на осн. П. Тростого). СТИЛЕВ: „Срібні дім“. „Лярі та Гари“. УТІХА: „Лат і Патахон як волоцюги“. „Сніж. морськ. диких звірів“. ХІМЕРА: „Мароко“ (Марлена Дітріх).

Присилайте передилату!

Програма радіо.

Неділя, 3. квітня 1932.

Львів (380,7) 20.00 Оперетка. Мільно (331,4) 20.00 Легка музика. Брно (341,7) 19.00 Веселий вечір. Лондон (356,3) 22.05 Концерт. Гельсінґфорс (368,1) 19.55 Концерт. Гамбург (372,2) 15.10 Мандоліністи. Букарешт (394,2) 20.00 Опереткова музика. Сотенс (403,8) 20.15 Концерт. Берлін (419) 14.30 Література. Ленінград (1000) 16.30 Концерт.

Львівське радіо.

Субота, 2. квітня 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Шкільний ранок. 13.10 Про погоду дня. 13.15 Господарська оповістка. 15.00 Грам. кружок. 15.15 Віслюкові вісти для всіх. 15.25 Грам. кружок. 15.30 „Тайна піраміди“. 15.45 Грошева бірка. 15.50 Пісеньки. 16.05 Грам. кружок. 16.10 „Веймар“. 16.30 Концерт. 17.10 „Король із селянина“. 17.35 Концерт. 19.00 Всячина. 19.20 Лістуняк. 19.35 Концерт. 21.35 Радіений шостенік. 21.50 Спорт. 21.55 Виклад. 22.10 Концерт. 22.55 „Радіо на Заході“. 23.10 Передачі закордонних станцій.

Широїть наш часописі

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Установчі Загальні Збори Філії „Союзу Українок“ на місто і повіт Львів відбулися в неділю 3. квітня ц. р. в год. 5-й попола. в домі С. У. (вул. Підвале ч. 7). Просимо зацікавлені жіноцтво явити в Зборах численну участь. — За Членів Основних: Дмоховська, Турнішівна. На „Річну Школу“ зложив український магазин „Літация“ у Львові, Ринков 21 латок 114 зол. 50 сот. як 2 проц. обороту від української клієнтелі за місяць січня і лютого 1932. Дякуючи щиро за цю жертву, горячо поручаємо українському громадянству повину фірму. — Год. Урава „Річної Школи“.

Загальні Збори Товариства „Соція-Батько“ у Львові відбулися в неділю, дня 10. квітня 1932 р. в год. 10. рано в рухалковій сали „Сокола-Батька“ при вул. Руській ч. 20 — з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів, 2) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів; 3) Звіт з діяльності Старшини Т-ва „Соція-Батько“ за р.к 1931; 4) Звіт Провірної Комісії; 5) Дискусія над звітами і ухвалення абсолютної уступачливості Старшини; 6) Вибір одного містоголови, чотирох членів Старшини, чотирох заступників, трох провідників вправ та трох членів Провірної Комісії; 7) Установлення членської вкладки на р.к 1932; 8) Внески і запити; 9) Зачинення Загальних Зборів. — На випадок браку комп'юлету в означений годині — Загальні Збори відбуваються годину пізніше, без огляду на кількість присутніх членів, з тим самим порядком нарад. Делегати соціалістичних гнізд мають висказатися повноваженнями з підписаної голови, справника і печаткою Товариства. На Зборах мають право бути присутніми тільки ті члени Товариства, які не залягають з вкладками більше чим шість місяців, — а соціалістичні гнізда, котрі не залягають з вкладкою за р. 1931. — За Старшину Т-ва „Соція-Батько“ у Львові: Микола Заяківський а. р. голова, мгр. Володимир Мигаль а. р. справник.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ДАРОМ — коронки кльовкові 9 сотиник; Таблетки від 25 сотиник, Брокати від 30х. 680; Робітни кап. фірмозок, Фрайх, Львів, Сикстуська 21. Централь Відеп. 1600 3—?

ГОДИННИКИ — продає найдешевше — Домороський-Розваржеський — Авдємича 2. 1246 15-15

КОПЕРТИ ковалеві 7.90; пошески 3.30; ясків 1.40; простирала 4.50; Робіт-на ковалев, постелей Вані, площа Марі-ська 5, 1. поверх. 1538 5—14

ПЛАШІ та жіночі костюми після крє-вих і закордонних моделей виконує вдома Кравецька Робітни Давида Гайте-ра, вул. Домініканська 4. Ціни рекламні.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Пан Гуляйдуша!

Церковні квіти

поручає на Свята СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА Стрий — вул. Шевченка 6.

Квіти матеріальні, тривалі, естетично зложені по цінах: Кітти до сачок менші пара 4—6—8— великі пара 15—25—40— Кітти на престія: менші пара 25—40— середні, гарні 6. 70 см. вис. п. 40— великі пара 40— Гірлянди 4 зол., 6 зол. і найширші 8 зол. за метр. ТАКОЖ НА СПЛАТИ.

НАКЛАДІЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає салювати свої видання: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser. Адреса всіх виданій: ТАГА: BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41. в перенесі треба зазначувати: Ausland-Abteilung. Місяц платності: Польща: Білья для торгівлі та промисл. Познань (чекінеkonto в НКО 4. 200. 000) Почтовеkonto у Берліні: Berlin, N-0 3.111. 120—1